

ÅRSREGNSKAPET FOR REGNSKAPSÅRET 2017 - GENERELL INFORMASJON

Enheten

Organisasjonsnummer: 991 172 041
Organisasjonsform: Aksjeselskap
Foretaksnavn: CAPPELEN DAMM HOLDING AS
Forretningsadresse: Akersgata 47/49
0180 OSLO

Regnskapsår

Årsregnskapets periode: 01.01.2017 - 31.12.2017

Konsern

Mørselskap i konsern: Ja
Konsernregnskap lagt ved: Ja

Regnskapsregler

Regler for små foretak benyttet: Nei
Benyttet ved utarbeidelsen av årsregnskapet til selskapet: Regnskapslovens alminnelige regler
Benyttet ved utarbeidelsen av årsregnskapet til konsernet: Forenklet IFRS

Årsregnskapet fastsatt av kompetent organ

Bekreftet av representant for selskapet: Kay Erik Nilsen
Dato for fastsettelse av årsregnskapet: 18.04.2018

Grunnlag for avgivelse

År 2017: Årsregnskapet er elektronisk innlevert
År 2016: Tall er hentet fra elektronisk innlevert årsregnskap fra 2017

Det er ikke krav til at årsregnskapet m.v. som sendes til Regnskapsregisteret er undertegnet. Kontrollen på at dette er utført ligger hos revisor/enhetens øverste organ. Sikkerheten ivaretas ved at innsender har rolle/rettighet for innsending av årsregnskapet via Altinn, og ved at det bekreftes at årsregnskapet er fastsatt av kompetent organ.

Brønnøysundregistrene, 31.10.2020

Resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2017	2016
RESULTATREGNSKAP			
Salgsinntekt	1		
Kostnader			
Annen driftskostnad	2	115 000	126 000
Sum kostnader		115 000	126 000
Driftsresultat		-115 000	-126 000
Finansinntekter og finanskostnader			
Inntekt på investering i datterselskap og tilknyttet selskap	3	80 864 000	84 670 000
Renteinntekt fra foretak i samme konsern	7	0	855 000
Annen finansinntekt		2 123 000	1 780 000
Sum finansinntekter		82 987 000	87 305 000
Rentekostnad til foretak i samme konsern	8	10 362 000	14 507 000
Annen finanskostnad		2 140 000	3 181 000
Sum finanskostnader		12 502 000	17 688 000
Netto finans		70 485 000	69 617 000
Ordinært resultat før skattekostnad		70 370 000	69 491 000
Skattekostnad på ordinært resultat	6	16 889 000	17 373 000
Ordinært resultat etter skattekostnad		53 481 000	52 118 000
Årsresultat		53 481 000	52 118 000
Overføringer og disponeringer			
Overføringer til/fra annen egenkapital	4	53 481 000	52 118 000
Sum overføringer og disponeringer		53 481 000	52 118 000

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2017	2016
BALANSE - EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Finansielle anleggsmidler			
Investering i datterselskap	3	821 609 000	821 609 000
Sum finansielle anleggsmidler		821 609 000	821 609 000
Sum anleggsmidler		821 609 000	821 609 000
Omløpsmidler			
Varer			
Fordringer			
Andre fordringer		13 000	16 000
Konsernfordringer	5	80 864 000	84 670 000
Sum fordringer		80 877 000	84 686 000
Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd, kontanter og lignende	7	68 261 000	148 486 000
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		68 261 000	148 486 000
Sum omløpsmidler		149 138 000	233 172 000
SUM EIENDELER		970 747 000	1 054 781 000
BALANSE - EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Selskapskapital	4	10 100 000	10 100 000
Overkurs	4	230 000 000	230 000 000
Sum innskutt egenkapital		240 100 000	240 100 000
Opptjent egenkapital			

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2017	2016
Annen egenkapital	4	432 076 000	378 595 000
Sum opptjent egenkapital		432 076 000	378 595 000
Sum egenkapital		672 176 000	618 695 000
Gjeld			
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld			
Langsiktig konserngjeld	8	250 000 000	300 000 000
Sum annen langsiktig gjeld		250 000 000	300 000 000
Sum langsiktig gjeld		250 000 000	300 000 000
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		22 000	0
Betalbar skatt	6	16 889 000	17 373 000
Kortsiktig konserngjeld	5	31 646 000	118 707 000
Annen kortsiktig gjeld		14 000	6 000
Sum kortsiktig gjeld		48 571 000	136 086 000
Sum gjeld		298 571 000	436 086 000
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		970 747 000	1 054 781 000

Konsernets resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2017	2016
RESULTATREGNSKAP			
Inntekter			
Salgsinntekt	1,2	1 574 633 000	1 454 665 000
Sum inntekter		1 574 633 000	1 454 665 000
Kostnader			
Varekostnad	3	575 254 000	535 730 000
Lønnskostnad	4,5	439 634 000	379 431 000
Avskrivning på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	6	40 044 000	39 971 000
Annen driftskostnad		433 505 000	381 776 000
Sum kostnader		1 488 437 000	1 336 908 000
Driftsresultat		86 196 000	117 757 000
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen finansinntekt		2 616 000	2 586 000
Sum finansinntekter		2 616 000	2 586 000
Rentekostnad til foretak i samme konsern		13 328 000	16 097 000
Annen finanskostnad		0	3 083 000
Sum finanskostnader		13 328 000	19 180 000
Netto finans		-10 712 000	-16 594 000
Ordinært resultat før skattekostnad		75 484 000	101 163 000
Skattekostnad på ordinært resultat	9	18 668 000	23 992 000
Ordinært resultat etter skattekostnad		56 816 000	77 171 000
Årsresultat		56 816 000	77 171 000
Estimatavvik pensjon	5		-9 837 000
Skatt på estimatavvik pensjon			2 361 000
Totalresultat			69 695 000
Overføringer og disponeringer			
Overføringer til/fra annen egenkapital	11	56 816 000	69 695 000

Konsernets resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2017	2016
Sum overføringer og disponeringer		56 816 000	69 695 000

Konsernets balanse

Beløp i: NOK	Note	2017	2016
BALANSE - EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Varemerke	6	160 485 000	160 485 000
Rettigheter	6,18	39 268 000	3 944 000
Goodwill	6,18	334 177 000	341 853 000
Sum immaterielle eiendeler		533 930 000	506 282 000
Varige driftsmidler			
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner og lignende	7,8	94 046 000	96 714 000
Sum varige driftsmidler		94 046 000	96 714 000
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i tilknyttet selskap	7,8	44 713 000	45 925 000
Investeringer i aksjer og andeler	8	790 000	115 000
Andre fordringer		17 044 000	16 819 000
Sum finansielle anleggsmidler		62 547 000	62 859 000
Sum anleggsmidler		690 523 000	665 855 000
Omløpsmidler			
Varer			
Varer	3	282 732 000	243 864 000
Sum varer		282 732 000	243 864 000
Fordringer			
Kundefordringer	13	198 469 000	176 350 000
Andre fordringer	13	23 603 000	8 442 000
Sum fordringer		222 072 000	184 792 000
Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd, kontanter og lignende	14	102 765 000	180 787 000
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		102 765 000	180 787 000
Sum omløpsmidler		607 569 000	609 443 000

Konsernets balanse

Beløp i: NOK	Note	2017	2016
SUM EIENDELER		1 298 092 000	1 275 298 000
BALANSE - EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Selskapskapital	11	10 100 000	10 100 000
Sum innskutt egenkapital		10 100 000	10 100 000
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	11	678 582 000	621 783 000
Minoritetsinteresser	11	710 000	693 000
Sum opptjent egenkapital		679 292 000	622 476 000
Sum egenkapital		689 392 000	632 576 000
Gjeld			
Langsiktig gjeld			
Utsatt skatt	9	11 794 000	3 405 000
Sum avsetninger for forpliktelser		11 794 000	3 405 000
Annen langsiktig gjeld			
Langsiktig konserngjeld	13,19	250 000 000	300 000 000
Sum annen langsiktig gjeld		250 000 000	300 000 000
Sum langsiktig gjeld		261 794 000	303 405 000
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	13	85 907 000	110 924 000
Betalbar skatt	9	15 692 000	18 096 000
Skyldige offentlige avgifter		49 047 000	35 481 000
Annen kortsiktig gjeld		196 260 000	174 816 000
Sum kortsiktig gjeld		346 906 000	339 317 000
Sum gjeld		608 700 000	642 722 000
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		1 298 092 000	1 275 298 000

Cappelen Damm Holding AS

Årsrapport for 2017

Årsberetning

Årsregnskap

- Resultatregnskap
- Balanse
- Kontantstrømoppstilling
- Noter

Revisjonsberetning

ÅRSBERETNING 2017

CAPPELEN DAMM HOLDING AS

VIRKSOMHETEN

Selskapets eneste funksjon er eierskap og finansiering av datterselskapene.

Konsernet driver forlagsvirksomhet, distribusjon av bøker, bok og papirhandel, netthandel og strømmetjeneste for lydbøker. Virksomheten er i hovedsak lokalisert i Oslo-området. Tanum Bokhandel har to butikker i Trondheim og en på Flesland ved Bergen. Cappelen Damm AS har en filial i Danmark og en avdeling i Kristiansand. Sentraldistribusjon AS har en avdeling på Skarnes.

FORTSATT DRIFT

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift og styret bekrefter at forutsetningene er til stede. Til grunn for antagelsen ligger resultatprognoser for 2018 og konsernets langsiktige strategiske prognoser for årene fremover. Konsernet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

UTVIKLING OG RESULTAT

Cappelen Damm-konsernet omfatter holdingselskapet Cappelen Damm Holding AS, forlagene Cappelen Damm AS (100%), Larsforlaget AS (60%), distribusjonssentralen Sentraldistribusjon AS og strømmetjenesten Storytel Norge AS (50%).

Cappelen Damm Salg AS og Bazar Forlag AS ble i 2017 fusjonert med Cappelen Damm AS. I 2017 kjøpte Cappelen Damm AS forlagene Portal AS, Font Forlag AS, Fontini Forlag AS og Arneberg Forlag AS, og alle selskapene med unntak av Arneberg AS er fusjonert inn i Cappelen Damm AS.

Konsernets driftsresultat før ordinære avskrivninger ble 126 millioner kroner (8%).

Resultatet gjør det mulig å opprettholde og utvikle bransjens bredeste utgivelsesportefølje og ivareta forlagets og bokhandelens kulturforpliktelser og gjennomføre et svært ambisiøst investeringsnivå – ikke minst innen det digitale området.

Cappelen Damm befester stillingen som Norges største forlag. Konsernets samlede forlagsvirksomhet oppnår sitt beste resultat noensinne. Både allmennlitteraturen og undervisningslitteraturen gir gode resultater i 2017. Spesielt er utviklingen innen Allmenn positiv både hva gjelder omsetning og resultat.

Bokhandelsvirksomheten i Tanum bidrar negativt i 2017 (i hovedsak forårsaket av innkjøringsproblemer knyttet til nyetableringen på Gardermoen). Investeringene i digital infrastruktur har vært medvirkende til å stabilisere omsetningsutviklingen i konsernets bokklubber som nå er Norges største målt etter omsetning.

Den sterke digitale satsingen innen undervisningsfeltet gir resultater i form av en rekke nye produkter og tjenester. Det digitale prosedyreverktøyet, VAR, for profesjonsmarkedet (sykepleie, sykehus, høyskole) opplever ytterligere framgang i Norge og i Danmark.

I 2017 solgte Cappelen Damm Agency 353 oversettelsesrettigheter til utenlandske forlag. Lyd- og ebokstrømmetjenesten Storytel.no, som ble lansert i august 2014, opplever betydelig vekst.

Sentraldistribusjon tilbyr logistikk-løsninger som sikrer effektive informasjonssystemer og rasjonelle varestrømmer fra forlag til bokhandel og direkte til forbruker. Om lag 200 forlag har avtale med Sentraldistribusjon. 2017 var et godt driftsår for Sentraldistribusjon. Produktiviteten er på et meget høyt nivå.

Morselskapets regnskap består i det alt vesentlige av finansposter og konsernbidrag knyttet til eierskap av datterselskapene. Selskapets årsresultat ble kr. 53.481.000 (kr 52.118.000 i 2016).

Konsernets omsetning ble kr. 1.574.633.000 (kr 1.454.665.000 i 2016) og resultat før skatt ble kr. 75.484.000 (kr 101.163.000 i 2016).

Konsernets kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter utgjorde kr. 47.236.000 for 2017, en nedgang på kr 19.877 000 fra 2016. Etter netto utbetalinger knyttet til investeringsaktiviteter på kr. 61.930.000 og netto utbetalinger fra finansieringsaktiviteter på kr. 63.328.000, utgjorde konsernets netto endring i kontanter og kontantekvivalenter - kr. 78.022.000 for 2017 (-kr 63.370.000 i 2016).

FREMTIDSUTSIKTER

Norsk bokbransje kjennetegnes av sterk, vital konkurranse, høy kvalitet og høy tilgjengelighet av bøker i et mangfold av salgskanaler. Lesning og etterspørsel etter bøker er i verdenstoppen. Omregnet til omsetning pr innbygger er det norske bokmarkedet dobbelt så stort som det amerikanske, mer enn dobbelt så stort som det danske og nesten dobbelt så stort som det svenske. Omsetningen ligger m.a.o. på et høyt nivå, men den øker ikke. I 2017 bekreftes likevel en vikende tendens i totalmarkedet. Manglende vekst i totalmarkedet understreker behovet for ytterligere effektiviseringstiltak.

Prispress bl.a. ved overgang til billigbokformater, generelt kostnadspress samt nødvendigheten av ytterligere investeringer i digital produktutvikling og digital infrastruktur understreker behovet for omstillinger og effektivisering i norsk bokbransje.

Gjeldende Bokavtale løper til 31.desember 2018. For å sikre utgivelsesbredden er det svært viktig at avtalen blir videreført.

Undervisningsmarkedet for læremidler til grunnskole og videregående skole har variert i takt med stalling drevne undervisningsreformer. Cappelen Damm Grunnskole og Cappelen Damm Videregående skole starter forberedelsene til større endringer i læreplanverket på bakgrunn av Stortingsmelding 28. Gjeldende læreplanverk bygger på 10-år gamle læreplaner. Stortingsmeldingen vil utvikle nye læreplaner for alle gjennomgående fag i grunnskolen og i videregående opplæring med sikte på innføring tidligst fra og med høsten 2019. NDLA (Norsk Digital Læringsarena) som i dag er Norges største forlag for utvikling av digitale læremidler til videregående skole, truer på sikt lønnsomheten i læremiddelforleggeriet. NDLA vil også i 2018 få overført betydelig midler til videreutvikling og jobber fortsatt med planene for å etablere seg i grunnskolemarkedet.

Cappelen Damm konsernet har stort fokus på kontinuerlig effektivisering for å sikre fremtidig lønnsomhet og vekst og optimal ressursutnyttelse i verdikjeden. Høy fagkompetanse, en bred og

god utgivelsesliste samt dedikert og endringsorientert drift i alle ledd, gir gode resultater over lang tid.

ARBEIDSMILJØ

Det er ingen ansatte i Cappelen Damm Holding AS.

Arbeidsmiljøet i konsernet anses å være godt, og det iverksettes løpende tiltak for forbedringer. Samlet sykefravær i konsernet er 4,8%, tilnærmet samme nivå som året før, 4,5%. På selskapsnivå går sykefraværet i Cappelen Damm AS svakt opp, 0,4%. Endringer skyldes økt fravær i Tanums butikker. I Sentraldistribusjon AS er fraværet redusert til 8,4% fra 9%, men er fortsatt høyt.

I det vesentligste er sykefraværet ikke arbeidsrelatert. Virksomhetene opprettholder arbeidet med å forhindre arbeidsrelatert sykefravær og viderefører nødvendige tilretteleggingstiltak for å få ansatte varig tilbake i arbeid i forhold til restarbeidsevne.

Det ble i 2017 ikke registrert ulykker i selskapet. Selskapet har rutiner som sikrer etterlevelse av lover og forskrifter innen HMS.

LIKESTILLING OG DISKRIMINERING

Det er pr 31.12.2017 67% kvinner og 33% menn fast ansatt i konsernet. Konsernets lønnspolitikk er lik lønn for arbeid av lik verdi.

Av det totale antall styremedlemmer i konsernet er 32% kvinner og 68% menn. I holdingselskapets styre er det 33% kvinner og 67% menn.

Ved rekruttering legges det vekt på å få en balansert andel kvinner og menn. Virksomheten er opptatt av at ansatte uavhengig av kjønn får lik behandling. Det eksisterer ikke kjønnsbaserte lønnsforskjeller på sammenlignbare stillingsnivåer.

YTRE MILJØ

Det ytre miljø blir ikke forurenset av konsernets virksomhet.

SELSKAPSSTYRING

Virksomheten styres etter definerte kontroll- og styringsmekanismer. Styret og eierne holder seg løpende oppdatert om selskapets utvikling.

FINANSIELL RISIKO

Konsernet og morselskapet er utsatt for kredittrisiko i deres ordinære forretningsvirksomhet. Kundemassen er satt sammen av mange små kunder, hvilket eliminerer mye av risikoen. Enkeltstående større kunder blir kredittvurdert.

Konsernet og morselskapet er i liten grad eksponert for valutarisiko.

Konsernet og morselskapet har liten likviditetsrisiko, da selskapet har etablert trekkfasilitet gjennom sin bankforbindelse, samt at konsernet er langsiktig finansiert fra sine eiere Bonnier Holding Norway AS og Egmont AS.

Konsernet er utsatt for renterisiko i forbindelse med lån med flytende rente.

Etter styrets oppfatning gir årsregnskapet en tilfredsstillende beskrivelse av selskapets og konsernets stilling ved årsskiftet.
Cappelen Damm mottok 22.3.2017 et vedtak og overtredelsesgebyr fra Konkurransetilsynet. Cappelen Damm mener det ikke er dekning for påstander om kollektiv boikott for å innskrenke konkurranse, og har stevnet Konkurransetilsynet. Saken kommer opp i Oslo tingrett i april 2018.

Etter styrets oppfatning er selskapets finansielle stilling god.
Totalkapitalen var ved utgangen av året kr 970.747.000 mot kr 1.054.781.000 året før. Totalkapitalen for konsernet på kr 1.298.092.000 ble økt med kr 22.794.000 fra 2016. Kortsiktig gjeld utgjør 16,3 % av total gjeld for selskapet og 56,8% for konsernet. Langsiktig gjeld er til eierne og ble opprettet i forbindelse med konserndannelsen i 2007. Selskapets egenkapitalandel er 69,2%, mens det tilsvarende tallet for konsernet er 53,1%.

Styret foreslår at årets overskudd på kr. 53.481.000 overføres annen egenkapital.

Oslo, 18. april 2018

I styret for CAPPELEN DAMM HOLDING AS

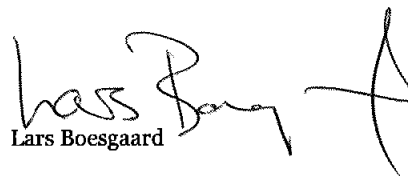

Steffen Kragh
Styrets leder

Håkan Rüdels

Anne Carine Tanum

Jim Zetterlund

Frederik Lønstad

Lars Boesgaard

Maria Curman

Wenche Grønmyr

Knut Vegard Bergem

Tom Harald Jensen
Adm. direktør

Cappelen Damm Holding AS

Resultatregnskap

Beløp vises i tusen kr

	Note	2017	2016
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	1	0	0
Sum driftsinntekter		<u>0</u>	<u>0</u>
Driftskostnader			
Driftskostnader	2	115	126
Sum driftskostnader		<u>115</u>	<u>126</u>
Driftsresultat		<u>-115</u>	<u>-126</u>
Finansinntekter og finanskostnader			
Inntekt på investering i datterselskap	3	80 864	84 670
Renteinntekt fra foretak i samme konsern	7	0	855
Andre finansinntekter		2 123	1 780
Rentekostnad til foretak i samme konsern	8	10 362	14 507
Andre finanskostnader		2 140	3 181
Netto finansinntekter		<u>70 485</u>	<u>69 617</u>
Ordinært resultat før skattekostnad		<u>70 370</u>	<u>69 491</u>
Skattekostnad på ordinært resultat	6	<u>16 889</u>	<u>17 373</u>
Årsresultat		<u>53 481</u>	<u>52 118</u>
Overføringer og disponeringer			
Overført til annen egenkapital	4	<u>53 481</u>	<u>52 118</u>
Sum overføringer og disponeringer		<u>53 481</u>	<u>52 118</u>

Cappelen Damm Holding AS

Balanse morselskap pr 31. desember

Beløp vises i tusen kr

	Note	2017	2016
Anleggsmidler			
<i>Finansielle anleggsmidler</i>			
Investering i datterselskap	3	821 609	821 609
Sum finansielle anleggsmidler		821 609	821 609
Sum anleggsmidler		821 609	821 609
Omløpsmidler			
<i>Fordringer</i>			
Fordringer på selskap i samme konsern	5	80 864	84 670
Andre fordringer		13	16
Sum fordringer		80 877	84 686
Bankinnskudd	7	68 261	148 486
Sum omløpsmidler		149 138	233 172
Sum eiendeler		970 747	1 054 781

Cappelen Damm Holding AS

Balanse morselskap pr 31. desember

Beløp vises i tusen kr

	Note	2017	2016
Egenkapital			
<i>Innskutt egenkapital</i>			
Aksjekapital	4	10 100	10 100
Overkurs	4	230 000	230 000
Sum innskutt egenkapital		<u>240 100</u>	<u>240 100</u>
<i>Opptjent egenkapital</i>			
Annen egenkapital	4	432 076	378 595
Sum opptjent egenkapital		<u>432 076</u>	<u>378 595</u>
Sum egenkapital		<u>672 176</u>	<u>618 695</u>
Gjeld			
<i>Langsiktig gjeld</i>			
Lån fra aksjonærer	8	250 000	300 000
Sum langsiktig gjeld		<u>250 000</u>	<u>300 000</u>
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Gjeld til selskap i samme konsern	5	31 646	118 707
Leverandørgjeld		22	0
Betalbar skatt	6	16 889	17 373
Annen kortsiktig gjeld		14	6
Sum kortsiktig gjeld		<u>48 571</u>	<u>136 086</u>
Sum gjeld		<u>298 571</u>	<u>436 086</u>
Sum egenkapital og gjeld		<u>970 747</u>	<u>1 054 781</u>

Oslo, 18. april 2018

Steffen Kragh
Styreleder
Karl Håkan Rudels
Styremedlem
Anne Carine Tanum
Styremedlem
Wenche Grønmyr
Varamedlem
Frederik Lønstad
Styremedlem
Lars Boesgaard
Styremedlem
Maria Curman
Styremedlem
Knut Vegard Bergem
Styremedlem
Jim Rickard Zetterlund
Styremedlem
Tom Harald Jenssen
Administrerende direktør

Cappelen Damm Holding AS

Kontantstrømoppstilling morselskap

Beløp vises i tusen kr

	Note	2017	2016
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
Resultat før skattekostnad		70 370	69 491
Periodens betalte skatt	6	-17 373	-17 630
Netto renteutbetaling til aksjonærer		10 362	13 652
Endring i andre tidsavgrensningsposter		-167 892	-158 766
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		<u>-104 533</u>	<u>-93 253</u>
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
Netto tilbakebetaling av lån til aksjonærer		-50 000	-50 000
Innbetalinger av konsernbidrag	3	84 670	87 756
Netto renteutbetalinger til aksjonærer		-10 362	-13 652
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		<u>24 308</u>	<u>24 104</u>
Netto endring i likvider i året		-80 225	-69 149
Kontanter og bankinnskudd pr 01.01		148 486	217 635
Kontanter og bankinnskudd pr. 31.12	7	<u>68 261</u>	<u>148 486</u>

Cappelen Damm Holding AS

Noter til regnskapet for 2017

Beløp i tabeller vises i tusen kr

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Cappelen Damm Holding AS er hjemmehørende i Norge, og lokalisert i Oslo. Konsernets hovedvirksomhet er knyttet til forlagsvirksomhet, bokhandelvirksomhet og distribusjon av bøker og relaterte produkter. Holdingselskapets virksomhet består i eierskap og finansiering av datterselskapene i konsernet Cappelen Damm. Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk.

1-1 Bruk av estimater

Ledelsen har brukt estimater og forutsetninger som har påvirket resultatregnskapet og verdsettelsen av eiendeler og gjeld, samt usikre eiendeler og forpliktelser på balansedagen under utarbeidelsen av årsregnskapet i henhold til god regnskapsskikk. Nedskrivningstester er gjennomført på forutsetninger mht. avkastningskrav og vekstrater uten at disse indikerer verdifall på balansedagen for selskapets aksjeinvesteringer.

1-2 Valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Ikke-pengeposter som måles til historisk kurs uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Ikke-pengeposter som måles til virkelig verdi uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til valutakursen fastsatt på balansetidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden.

1-3 Skatt

Skattekostnad består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på alle forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld. Utsatt skatt er beregnet med 24 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt skattemessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Netto utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at denne kan bli nyttiggjort. Betalbar skatt og utsatt skatt er regnskapsført direkte mot egenkapitalen i den grad skattepostene relaterer seg til egenkapitaltransaksjoner.

1-4 Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, fratrukket av- og nedskrivninger. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

1-5 Datterselskap/tilknyttet selskap

Datterselskapet og tilknyttede selskaper vurderes etter kostmetoden. Investeringene er vurdert til anskaffelseskost for aksjene med mindre nedskrivning har vært nødvendig. Det er foretatt nedskrivning til virkelig verdi når verdifall skyldes årsaker som ikke kan antas å være forbigående og det må anses nødvendig etter god regnskapsskikk. Nedskrivninger er reversert når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede. Utbytte, konsernbidrag og andre utdelinger er inntektsført samme år som det er avsatt i datterselskapet. Overstiger utbytte/konsernbidraget andel av tilbakeholdt resultat etter kjøpet, representerer den overskytende del tilbakebetaling av investert kapital, og utdelingene er fratrukket investeringens verdi i balansen til morselskapet.

Cappelen Damm Holding AS

Noter til regnskapet for 2017

Beløp i tabeller vises i tusen kr

1-6 Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

1-7 Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige likvide plasseringer, som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko, kan konverteres til kjente kontantbeløp og med forfallsdato kortere enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

Note 2 - Lønnskostnader, antall ansatte, lån til ansatte og godtgjørelse til revisor

Selskapet har ingen ansatte pr. 31.12.2017 og er derfor ikke pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Ytelser til ledende personer

	2017
Styrehonorar betalt av Cappelen Damm AS	412

Daglig leder har mottatt lønn igjennom 2017 fra Cappelen Damm AS.

Godtgjørelse til revisor

	2017
Ordinært revisjonshonorar	124

Merverdiavgift er ikke inkludert i revisjonshonoraret.

Note 3 – Datterselskap og inntekter fra investering i datterselskap

Cappelen Damm Holding eide pr. 31.12.2017 følgende datterselskaper:

Datterselskap	Cappelen Damm AS	Larsforlaget AS
Formelle opplysninger		
Anskaffelsestidspunkt	06.11.2007	01.11.2008
Forretningskontor	Oslo	Oslo
Eierandel	100 %	66 %
Stemmeandel	100 %	66 %
Anskaffelseskost	597 187	5 376
Bokført verdi	820 942	666
Resultat 2017	47 116	50
Egenkapital pr 31.12.2017	350 250	1 503

Inntekt på investering i datterselskap består av:

	2017	2016
Mottatt konsernbidrag	80 864	84 670
Sum inntekt på investering i datterselskap	80 864	84 670

Cappelen Damm Holding AS

Noter til regnskapet for 2017

Beløp i tabeller vises i tusen kr

Note 4 - Aksjekapital og aksjonærinformasjon

	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 01.01.	10 100	230 000	378 595	618 695
Årsresultat	0	0	53 481	53 481
Egenkapital 31.12.	10 100	230 000	432 076	672 176

Aksjekapitalen på 10 100 er fordelt på 101 000 aksjer, hver pålydende kr. 100.

Eierstruktur:

Cappelen Damm Holding AS eies med 50 % hver av Egmont AS og Bonnier Holding Norway AS.

Note 5 - Mellomværende med selskap i samme konsern og tilknyttet selskap

	Andre fordringer 31.12.2017	Andre fordringer 31.12.2016
Andre kortsiktige fordringer	80 864	84 670
Sum	80 864	84 670

	Langsiktig gjeld 31.12.2017	Kortsiktig gjeld 31.12.2017	Langsiktig gjeld 31.12.2016	Kortsiktig gjeld 31.12.2016
Lån aksjonærer	250 000	0	300 000	0
Annen kortsiktig gjeld	0	920	0	1 097
Konsernkontoordning	0	30 726	0	117 610
SUM	250 000	31 646	300 000	118 707

Cappelen Damm Holding AS

Noter til regnskapet for 2017

Beløp i tabeller vises i tusen kr

Note 6 - Skatt

<i>Årets skattekostnad fordeler seg på:</i>	2017	2016
Betalbar skatt	16 889	17 373
Endring utsatt skatt	0	0
Årets totale skattekostnad	<u>16 889</u>	<u>17 373</u>
<i>Beregning av årets skattegrunnlag:</i>	2017	2016
Ordinært resultat før skattekostnad	70 370	69 491
Permanente forskjeller	0	0
Endring midlertidige forskjeller	0	0
Årets skattegrunnlag	<u>70 370</u>	<u>69 491</u>
Betalbar skatt (24 %) av årets skattegrunnlag	<u>16 889</u>	<u>17 373</u>
Betalbar skatt i balansen	<u>16 889</u>	<u>17 373</u>
<i>Avstemming av årets skattekostnad</i>	2017	
24 % skatt av resultat før skatt	16 889	
Effekt av permanente forskjeller	0	
Beregnet skattekostnad	<u>16 889</u>	
Effektiv skattesats (*)	24 %	

(*) Skattekostnad i forhold til resultat før skatt.

Note 7 - Bankinnskudd

Cappelen Damm Holding AS administrerer en konsernkontoordning i Nordea hvor Cappelen Damm AS og Sentraldistribusjon AS inngår. Selskapene kausjonerer som solidariske selvskyldnerkausjonister for de forpliktelser som Cappelen Damm Holding AS har overfor banken. Totalt inntående på konsernkontoene er klassifisert som likvider i balansen, datterselskapenes innskudd er klassifisert som kortsiktig gjeld.

Renteinntekter og rentekostnader på konsernkontoordningen mellom konsernselskap er klassifisert som renteinntekt og rentekostnader fra foretak i samme konsern.

Cappelen Damm Holding AS har pr. 31.12.2017 ingen bundne midler.

Cappelen Damm Holding AS

Noter til regnskapet for 2017

Beløp i tabeller vises i tusen kr

	31.12.2017	31.12.2016
Ubenyttet del av kassekreditt	100 000	100 000

Ved opprettelse av kredittfasilitet har Nordea stilt krav om:

- 1 Selskapets aksjonærstruktur opprettholdes
- 2 Sum bokført egenkapital og aksjonærlån skal til enhver tid utgjøre minimum tkr 400 000
- 3 Dersom aksjonærlån innfris må egenkapital være > 30 % og minimum tkr 400.000.

Cappelen Damm Holding AS tilfredsstiller pr. 31.12.17 bankens krav til covenants.

Note 8 - Fordringer og gjeld

Cappelen Damm Holding AS har et langsiktig rentebærende lån fra eierne på tkr 250 000 som ble opprettet i forbindelse med konserndannelsen i 2007 og utgjorde da tkr 600 000. Betingelsene på lånet er swap rente fastsatt av eierne Egmont og Bonnier. Tilbakebetalingstidspunkt er ikke fastsatt. Det er ikke knyttet finansielle covenants til lånet. Det er imidlertid stillet finansiell covenants på konsolidert basis knyttet til konsernets trekkfasiliteter i Nordea. Målepunkter er 30.06 og 31.12 hvert år.

Note 9 - Nærstående parter

Transaksjoner mellom konsernselskaper skjer i den ordinære forretningsvirksomheten. Dette omfatter transaksjoner som varesalg/varekjøp og finansiering. Videre utføres det fellestjenester på vegne av andre konsernselskaper. Transaksjonene foregår til markedspriser og er basert på armlengdes avstand.

Note 10 - Pant og garantier

Cappelen Damm Holding AS har stilt selvskyldnerkausjon og garanti ovenfor Cappelen Damm AS vedrørende husleieforpliktelser. Sikkerheten gjelder riktig og rettidig oppfyllelse av inngåtte forpliktelser i henhold til leiekontraktene. Total sikkerhetsstillelse utgjør tkr 66 122. I tillegg har Cappelen Damm Holding AS stilt en selvskyldnerkausjon på tkr 10 200 til Den norske Forleggerforening for varekjøp foretatt av Cappelen Damm AS.

Note 11 – Tvister og krav

Cappelen Damm mottok 22. mars 2017 et vedtak og overtredelsesgebyr fra Konkurransetilsynet. Cappelen Damm mener det ikke er dekning for påstander om kollektiv boikott for å innskrenke konkurranse, og har stevnet Konkurransetilsynet. Saken kommer opp i Oslo tingrett i april 2018.

Note 12 – Hendelser etter balansedagen

Det har ikke inntruffet forhold etter balansedagen som har vesentlig påvirkning på regnskapet for 2017.

Cappelen Damm Holding AS

Konsernregnskap for 2017

- **Oppstilling over totalresultat konsern**
- **Oppstilling over finansiell stilling konsern**
- **Kontantstrømoppstilling konsern**
- **Noter konsern**

Cappelen Damm Holding AS**Oppstilling over totalresultat konsern**

Beløp vises i tusen kr

	Note	2017	2016
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	1,2	1 574 633	1 454 665
Sum driftsinntekter		<u>1 574 633</u>	<u>1 454 665</u>
Driftskostnader			
Varekostnader	3	575 254	535 730
Lønnskostnader	4,5	439 634	379 431
Avskrivninger	6	40 044	39 971
Andre driftskostnader		433 505	381 776
Sum driftskostnader		<u>1 488 437</u>	<u>1 336 908</u>
Driftsresultat		<u>86 196</u>	<u>117 757</u>
Finansinntekter og finanskostnader			
Andre finansinntekter		2 616	2 586
Andre finanskostnader		0	3 083
Netto rentekostnad til aksjonærer		13 328	16 097
Netto finansposter		<u>-10 712</u>	<u>-16 594</u>
Ordinært resultat før skattekostnad		<u>75 484</u>	<u>101 163</u>
Skattekostnad på ordinært resultat	9	<u>18 668</u>	<u>23 992</u>
Årsresultat		<u>56 816</u>	<u>77 171</u>
Andre inntekter og kostnader			
Estimatavvik pensjon	5	0	-9 837
Skatt av estimatavvik pensjon		0	2 361
Årets totalresultat		<u>56 816</u>	<u>69 695</u>
Årets totalresultat fordeler seg som følger			
Aksjonærer i morselskap	11	56 799	69 645
Minoritetsinteresser	11	17	50
Sum		<u>56 816</u>	<u>69 695</u>

Cappelen Damm Holding AS

Oppstilling over finansiell stilling konsern pr. 31. desember

Beløp vises i tusen kr

	Note	2017	2016
Anleggsmidler			
<i>Immaterielle eiendeler</i>			
Varemerke	6	160 485	160 485
Rettigheter	6,18	39 268	3 944
Goodwill	6,18	334 177	341 853
Sum immaterielle eiendeler		<u>533 930</u>	<u>506 282</u>
<i>Varige driftsmidler</i>			
Varige driftsmidler	6	<u>94 046</u>	<u>96 714</u>
Sum varige driftsmidler		<u>94 046</u>	<u>96 714</u>
<i>Finansielle anleggsmidler</i>			
Investeringer i tilknyttet selskap	7,8	44 713	45 925
Investeringer i aksjer og andeler	8	790	115
Andre fordringer		<u>17 044</u>	<u>16 819</u>
Sum finansielle anleggsmidler		<u>62 547</u>	<u>62 859</u>
Sum anleggsmidler		<u>690 523</u>	<u>665 855</u>
Omløpsmidler			
Varer	3	<u>282 732</u>	<u>243 864</u>
<i>Fordringer</i>			
Kundefordringer	13	198 469	176 350
Andre kortsiktige fordringer	13	<u>23 603</u>	<u>8 442</u>
Sum fordringer		<u>222 072</u>	<u>184 792</u>
Bankinnskudd og kontanter	14	<u>102 765</u>	<u>180 787</u>
Sum omløpsmidler		<u>607 569</u>	<u>609 443</u>
Sum eiendeler		<u>1 298 092</u>	<u>1 275 298</u>

Cappelen Damm Holding AS

Oppstilling over finansiell stilling konsern pr. 31. desember

Beløp vises i tusen kr

	Note	2017	2016
Egenkapital			
<i>Innskutt egenkapital</i>			
Aksjekapital	11	10 100	10 100
Sum innskutt egenkapital		10 100	10 100
<i>Opptjent egenkapital</i>			
Annen egenkapital	11	678 582	621 783
Sum opptjent egenkapital		678 582	621 783
Minoritetsinteresser	11	710	693
Sum egenkapital		689 392	632 576
Gjeld			
<i>Avsetninger for forpliktelser</i>			
Utsatt skatt	9	11 794	3 405
Sum avsetning for forpliktelser		11 794	3 405
<i>Annen langsiktig gjeld</i>			
Lån fra aksjonærer	13,19	250 000	300 000
Sum annen langsiktig gjeld		250 000	300 000
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Leverandørgjeld	13	85 907	110 924
Betalbar skatt	9	15 692	18 096
Skyldige offentlige avgifter		49 047	35 481
Annen kortsiktig gjeld		196 260	174 816
Sum kortsiktig gjeld		346 906	339 317
Sum gjeld		608 700	642 722
Sum egenkapital og gjeld		1 298 092	1 275 298

Oslo, 18. april 2018

Steffen Kragh
Styreleder
Karl Håkan Rudels
Nestleder
Anne Carine Tanum
Styremedlem
Wenche Grønmyr
Varamedlem
Frederik Lønstad
Styremedlem
Lars Boesgaard
Styremedlem
Maria Curman
Styremedlem
Knut Vegard Bergem
Styremedlem
Jim Rickard Zetterlund
Styremedlem
Tom Håvald Jensen
Administrerende direktør

Cappelen Damm Holding AS

Kontantstrømoppstilling konsern

Beløp vises i tusen kr

	Note	2017	2016
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
Resultat før skattekostnad		75 484	101 163
Periodens betalte skatt	9	-17 899	-18 641
Netto renteutbetaling til aksjonærer		13 328	16 097
Ordinære avskrivninger	6	40 044	39 971
Endring i varelager, kundefordringer og lev.gjeld	10	-86 004	-19 794
Forskjeller i pensjonsforpliktelser	5	0	-34 809
Endring i andre tidsavgrensingsposter		23 033	-16 874
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		<u>47 986</u>	<u>67 113</u>
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	6	-34 897	-35 786
Innbetaling ved salg av varige driftsmidler	6	1 467	0
Utbetalinger ved kjøp av aksjer i andre foretak	7, 8	-29 250	-28 600
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		<u>-62 680</u>	<u>-64 386</u>
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
Tilbakebetaling av lån fra aksjonærer	19	-50 000	-50 000
Netto renteutbetalinger til aksjonærer		-13 328	-16 097
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		<u>-63 328</u>	<u>-66 097</u>
Netto endring i likvider i året		-78 022	-63 370
Kontanter og bankinnskudd pr. 01.01		180 787	244 157
Kontanter og bankinnskudd pr. 31.12	14	<u>102 765</u>	<u>180 787</u>

Cappelen Damm Holding AS

Noter til konsernregnskapet for 2017

Beløp i tabeller vises i tusen kr

Note 1 – Regnskapsprinsipper

Cappelen Damm Holding AS er hjemmehørende i Norge, og lokalisert i Oslo. Konsernregnskapet for 2017 inkluderer morselskapet og datterselskap samt konsernets andeler i tilknyttede selskap. Konsernets hovedvirksomhet er knyttet til forlagsvirksomhet, bokhandelvirksomhet og distribusjon av bøker og relaterte produkter. Konsernet ble etablert 1. november 2007.

1-0 Bekreftelse av finansielt rammeverk og grunnlag for måling

Årsregnskapet er avlagt i henhold til regnskapsloven § 3-9 og Forskrift om forenklet IFRS fastsatt av Finansdepartementet 3. november 2014. Dette innebærer i hovedsak at innregning og måling følger internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) og presentasjon og noteopplysninger er i henhold til norsk regnskapslov og god regnskapskikk.

1-1 Konsolidering

Konsernregnskapet inkluderer Cappelen Damm Holding AS og selskaper som Cappelen Damm Holding AS har bestemmende innflytelse over. Bestemmende innflytelse oppnås normalt når konsernet eier mer enn 50 % av aksjene i selskapet, og konsernet er i stand til å utøve faktisk kontroll over selskapet. Transaksjoner og mellomværende mellom selskapene i konsernet er eliminert. Konsernregnskapet er utarbeidet etter ensartede prinsipper, ved at datterselskapet følger de samme regnskapsprinsipper som morselskapet. Oppkjøpsmetoden benyttes ved regnskapsføring av virksomhetssammenslutninger. Selskaper som er kjøpt eller solgt i løpet av året inkluderes i konsernregnskapet fra det tidspunktet kontroll oppnås og inntil kontroll opphører. Tilknyttede selskaper er enheter hvor konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll, over den finansielle og operasjonelle styringen (normalt ved eierandel på mellom 20 % og 50 %).

Konsernregnskapet inkluderer konsernets andel av resultat fra tilknyttede selskaper regnskapsført etter egenkapitalmetoden fra det tidspunktet betydelig innflytelse oppnås og inntil slik innflytelse opphører. Det er av praktiske hensyn ikke tatt inn resultatandel fra mindre tilknyttede selskaper i 2017. Dette antas å ikke påvirke konsernregnskapet vesentlig. Når konsernets tapsandel overstiger investeringen i et tilknyttet selskap, reduseres konsernets balanseførte verdi til null og ytterligere tap regnskapsføres ikke med mindre konsernet har en forpliktelse til å dekke dette tapet.

Cappelen Damm AS kjøpte samtlige aksjer i Portal Forlag AS 1. mai 2017. Selskapet er fusjonert inn i Cappelen Damm AS med virkning fra 1. januar 2017. Den 30. juni 2017 kjøpte Cappelen Damm AS samtlige aksjer i Font Forlag AS og Fontini Forlag AS. Begge selskaper er fusjonert inn i Cappelen Damm AS med virkning fra 1. januar 2017. I november 2017 kjøpte Cappelen Damm AS samtlige aksjer i Arneberg Forlag AS. Arneberg Forlag AS er et mindre forlag og selskapet er ikke konsolidert inn i konsernregnskapet for 2017. Arneberg Forlag AS er fusjonert inn i Cappelen Damm AS med virkning fra 1. januar 2018.

1-2 Estimater og vurderinger

Utarbeidelse av årsregnskap i samsvar med forenklet IFRS inkluderer vurderinger, estimater og forutsetninger som påvirker både hvilke regnskapsprinsipper som anvendes og rapporterte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. Faktiske beløp kan avvike fra estimerte beløp. Estimater og underliggende forutsetninger gjennomgås og vurderes løpende. Endringer i regnskapsmessige estimater innregnes i den perioden estimatene endres, og i alle fremtidige perioder som påvirkes. Områder med vesentlig estimeringsusikkerhet, samt kritiske forutsetninger og vurderinger ved anvendelsen av konsernets regnskapsprinsipper er beskrevet i note 17.

1-3 Valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Ikke-pengeposter som måles til historisk kurs uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til norske kroner ved å benytte valutakursen på

Cappelen Damm Holding AS

Noter til konsernregnskapet for 2017

Beløp i tabeller vises i tusen kr

transaksjonstidspunktet. Ikke-pengeposter som måles til virkelig verdi uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til valutakursen fastsatt på balansetidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden og er klassifisert som annen finansinntekt/kostnad.

1-4 Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter som ikke er derivater består av investeringer i gjelds- og egenkapitalinstrumenter, kundefordringer og andre fordringer, inkludert fordringer knyttet til offentlig og privat samarbeid, kontanter og kontantekvivalenter, lån, leverandørgjeld og annen gjeld. Finansielle instrumenter som ikke er derivater og som ikke regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet, måles ved førstegangsinnregning til virkelig verdi, tillagt alle direkte henførbare transaksjonsutgifter. Etter førstegangsinnregning måles instrumentene som beskrevet nedenfor. Kontanter, bankinnskudd og lignende, herunder innskudd på særskilte vilkår, utgjør kontanter og kontantekvivalenter. Kassekreditt utgjør en sentral del av konsernets likviditetsstyring, og er inkludert som en del av kontanter og kontantekvivalenter i kontantstrømoppstillingen.

1-5 Driftsinntekter

Driftsinntekter fra varesalg måles til virkelig verdi av mottatt vederlag eller fordring, redusert med retur, kunde- og volumrabatter. Driftsinntekter innregnes når:

- det vesentligste av risiko og fordeler ved å eie varen er overført kjøper
- det er sannsynlig at vederlaget vil inndrives
- tilhørende kostnader og mulige returer kan estimeres pålitelig
- det er ingen involvering i varen på en måte som normalt forbindes med det å eie
- inntekten kan måles pålitelig.

Tidspunkt for overføring av risiko og fordeler varierer, avhengig av vilkårene i den enkelte salgskontrakt.

1-6 Skatt

Skattekostnad består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på alle forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld.

Utsatt skattefordel er regnskapsført når det er sannsynlig at selskapet vil ha tilstrekkelige skattemessige overskudd i senere perioder til å nyttiggjøre skattefordelen. Selskapet regnskapsfører tidligere ikke regnskapsført utsatt skattefordel i den grad det har blitt sannsynlig at selskapet kan benytte seg av den utsatte skattefordelen. Likeledes vil selskapet redusere utsatt skattefordel i den grad selskapet ikke lenger anser det som sannsynlig at det kan nyttiggjøre seg av den utsatte skattefordelen.

Utsatt skatt og utsatt skattefordel er målt basert på forventet fremtidig skattesats knyttet til postene hvor den midlertidige forskjellen har oppstått. Utsatt skatt og utsatt skattefordel føres opp til nominell verdi og er klassifisert som finansielt anleggsmiddel (langsiktig forpliktelse) i balansen. Betalbar skatt og utsatt skatt er regnskapsført direkte mot egenkapitalen i den grad skattepostene relaterer seg til egenkapitaltransaksjoner.

1-7 Immaterielle eiendeler

a) Goodwill

Goodwill (negativ goodwill) oppstår ved overtakelse av datterselskap, tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet. Goodwill tilsvarer anskaffelseskost ved overtakelsen fratrukket virkelig verdi av det overtatte selskapets identifiserbare eiendeler, forpliktelser og betingede forpliktelser. Dersom virkelig verdi av netto identifiserte eiendeler overstiger anskaffelseskost (negativ goodwill), innregnes det overskytende beløp i resultatet. Ved overtakelse av minoritetsinteresser beregnes goodwill som differansen mellom anskaffelseskost og balanseført verdi av nettoeiendeler på tidspunkt for det enkelte kjøp. Goodwill ved kjøp av virksomhet beregnes til det beløpet som overstiger verdien allokert til identifiserbare eiendeler, gjeldsposter og betingede forpliktelser, fratrukket akkumulerte tap ved verdifall.

Cappelen Damm Holding AS

Noter til konsernregnskapet for 2017

Beløp i tabeller vises i tusen kr

b) Øvrige immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler som forventes å gi fremtidige inntekter, som varemerke, rettigheter og lignende aktiveres. Immaterielle eiendeler, med unntak av goodwill og varemerket "Tanum", avskrives over estimert utnyttbar levetid. Estimert utnyttbar levetid fremgår av note 6. Immaterielle eiendeler vurderes løpende og nedskrives i henhold til reelt verdifall. Utgifter til utvikling balanseføres i den grad det kan identifiseres en fremtidig økonomisk fordel knyttet til utvikling av en identifiserbar immateriell eiendel og utgiftene kan måles pålitelig. I motsatt fall innregnes utgiftene i resultatet når de påløper. Prosessen med produksjon av bøker er vurdert å ikke inkludere en vesentlig utviklingsfase. Utgifter i denne forbindelse aktiveres som varebeholdning i henhold til IAS 2.

Etterfølgende utgifter balanseføres kun når fremtidige økonomiske fordeler knyttet til eiendelen øker. Alle andre utgifter, herunder utgifter til internt utviklet goodwill og varemerker, innregnes i resultatet når de påløper.

1-8 Varige driftsmidler og leieavtaler

Varige driftsmidler balanseføres til anskaffelseskost og avskrives lineært over driftsmidlets forventede levetid. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Dersom gjenvinnbart beløp av driftsmidlet er lavere enn balanseført verdi foretas nedskrivning til gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdien av de fremtidige kontantstrømmene som eiendelen forventes å generere. Hver komponent av varige driftsmidler avskrives lineært over estimert utnyttbar levetid. Tomter avskrives ikke. Estimert utnyttbar levetid for inneværende periode og sammenligningsperioder fremgår av note 6. Avskrivningsmetode, utnyttbar levetid og restverdier revurderes på balansedagen.

Leieavtaler hvor konsernet i det vesentligste overtar all risiko og alle fordeler forbundet med eierskap, klassifiseres som finansielle leieavtaler. Ved førstegangsinnregning måles eiendelen til det laveste av virkelig verdi og nåverdi av minsteleie. Etter førstegangsinnregning brukes samme regnskapsprinsipp som for tilsvarende eiendel. Konsernet har ingen vesentlige finansielle leieavtaler pr. 31.12.2017. Andre leieavtaler er operasjonelle leieavtaler og innregnes ikke i konsernets balanse.

1-9 Varebeholdninger/varekostnad

Beholdninger av varer vurderes til det laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. Anskaffelseskost for beholdninger er basert på først-inn, først-ut-prinsippet, og inkluderer utgifter ved anskaffelsen, kostnader til produksjon eller omarbeiding, samt andre utgifter for å bringe beholdningene til deres nåværende sted og tilstand. Produksjons og omarbeidingskostnadene inkluderer direkte lønnskostnader, samt indirekte kostnader som husleie og IT. De direkte lønnskostnadene er aktivert iht. individuelle effektivitetspresenter.

Netto realisasjonsverdi er estimert salgspris ved ordinær drift fratrukket estimerte utgifter til ferdigstillelse, markedsføring og distribusjon. Årets varekostnad består av kostpris solgte varer med tillegg for verdifall (ukurans). Bøker ukuransvurderes basert på kategori. Dette innebærer at det er antatt at levetiden av en bok påvirkes av om boken er skjønnlitterær, fakta eller undervisning. Det foretas to typer avsetninger. Den ene relateres til individuelt vesentlige forhold med spesifikke avsetninger. Den andre relateres til grupper av varer med like risikokarakteristika, hvor verdifall har inntrådt, men ikke er identifisert. Kostspris for varer i arbeid består av anskaffelseskost for innkjøpt redaksjonelt stoff med påslag for indirekte kostnader for ikke utgitte produkter pr. 31. desember.

Cappelen Damm Holding AS

Noter til konsernregnskapet for 2017

Beløp i tabeller vises i tusen kr

1-10 Verdifall

a) Ikke-finansielle eiendeler

På balansedagen vurderes det om det er indikasjon på verdifall knyttet til balanseført verdi av ikke-finansielle eiendeler. Er slike indikasjoner til stede, estimeres eiendelens gjenvinnbare beløp. For goodwill og immaterielle eiendeler som ennå ikke er tilgjengelige for bruk, eller som har ubestemt utnyttbar levetid, estimeres gjenvinnbart beløp hvert år på samme tidspunkt. Gjenvinnbart beløp for en eiendel eller en kontantgenererende enhet er det høyeste av bruksverdi og virkelig verdi fratrukket salgsutgifter. En finansiell eiendel anses for å være utsatt for verdifall dersom det finnes objektive indikasjoner på at en eller flere hendelser har hatt en negativ effekt på estimert fremtidig kontantstrøm for eiendelen. Ved vurdering av bruksverdi neddiskonteres estimerte fremtidige kontantstrømmer til nåverdi med en markedsbasert diskonteringsrente før skatt. Renten hensyntar tidsverdien av penger og eiendelsspesifikk risiko. I vurderingen grupperes eiendeler i den minste identifiserbare gruppen av eiendeler som genererer inngående kontantstrømmer som i all vesentlighet er uavhengige av inngående kontantstrømmer fra andre eiendeler eller grupper av eiendeler (kontantgenererende enhet).

Goodwill allokteres til den kontantgenererende enheten som forventes å få fordeler av synergien knyttet til sammenslutningen. Tap ved verdifall innregnes i resultatet dersom balanseført verdi for en eiendel eller kontantgenererende enhet overstiger beregnet gjenvinnbart beløp. Ved innregning av tap ved verdifall knyttet til kontantgenererende enheter, reduseres først balanseført verdi av eventuell goodwill. Deretter fordeles eventuelt gjenværende beløp forholdsmessig på øvrige eiendeler i enheten (gruppen av enheter). Tap ved verdifall knyttet til goodwill reverseres ikke. For andre eiendeler vurderes det på balansedagen om det er indikasjoner på at tap ved verdifall ikke lenger er til stede eller er redusert. Tap ved verdifall reverseres dersom estimatene i beregningen av det gjenvinnbare beløpet er endret. Reversering foretas kun inntil balanseført verdi tilsvarer verdien som ville vært balanseført, netto etter avskrivning, dersom tap ved verdifall tidligere ikke var innregnet.

b) Finansielle eiendeler

På balansedagen vurderes finansielle eiendeler med hensyn til om det er objektive indikasjoner på verdifall.

1-11 Avsetninger

En avsetning innregnes når:

- det foreligger en lovbestemt eller underforstått plikt, som følge av en tidligere hendelse,
- det er sannsynlig at dette vil medføre en utbetaling eller overføring av andre eiendeler for å gjøre opp forpliktelsen, og
- forpliktelsen kan måles pålitelig

Beregnet avsetning utgjør nåverdi av forventet fremtidig kontantstrøm, neddiskontert med en markedsbasert diskonteringsrente før skatt. Renten hensyntar tidsverdien av penger og risikoen knyttet til forpliktelsen. Avsetning for omstrukturering innregnes når konsernet har godkjent en detaljert og formell omstrukturingsplan, og omstruktureringen enten er påbegynt eller er kunngjort for de som berøres.

1-12 Ytelser til ansatte

Konsernet hadde i 2017 innskuddsbaserte pensjonsordninger som tilfredsstiller lovens krav. Innbetalt pensjonspremie i de innskuddsbaserte pensjonsordningene kostnadsføres fortløpende.

1-13 Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med forfallsdato kortere enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

Cappelen Damm Holding AS

Noter til konsernregnskapet for 2017

Beløp i tabeller vises i tusen kr

1-14 Nye og endrede standarder implementert i 2017

Det er ingen nye standarder, tillegg eller fortolkninger som trådte i kraft for første gang i 2017 som har hatt en vesentlig effekt på årsregnskapet for morselskap eller konsern.

1-15 Regnskapsstandarder og fortolkninger som er offentliggjort men ennå ikke implementert

En rekke nye standarder og endringer til eksisterende standarder for årsregnskap som starter etter 1. januar 2017 er offentliggjort, men har ikke blitt anvendt i utarbeidelsen av dette årsregnskapet. Ingen av disse standardene forventes å ha vesentlig innvirkning på konsernregnskapet, med unntak av følgende standarder:

IFRS 15 Inntekter fra kundekontrakter omhandler inntektsføring. Standarden etablerer prinsipper for rapportering av nyttig informasjon til brukerne av regnskapet om type, mengde, periodisering og usikkerhet knyttet til inntekter og kontantstrømmer fra konsernets kontrakter med kunder. Inntekt innregnes når en kunde oppnår kontroll over en vare eller tjeneste, og dermed har muligheten til å bestemme bruken av og kan motta fordelene fra varen eller tjenesten. Standarden erstatter IAS 18 Driftsinntekter og IAS 11 Anleggskontrakter og tilhørende tolkninger. Standarden trer i kraft for regnskapsåret 2018. Konsernet vurderer for tiden virkningen av IFRS 15. Standarden forventes ikke å ha vesentlig innvirkning på konsernregnskapet.

IFRS 16 Leasing vil bli innført med virkning fra 1. januar 2019. Ved innføringen forventer konsernet å legge til grunn valgmuligheten med modifisert retrospektiv tilnærming. Denne innføringen innebærer ingen endring av regnskapene for 2017 og 2018 og regnskapene for tidligere år vil heller ikke bli reklassifisert ved avleggelsen av regnskapet for 2019. Fra og med 2019 vil forpliktelser og rettigheter ved leieavtaler bli vist med bruttoverdi i balansen.

1-16 Fastsettelse av virkelig verdi

Regnskapsprinsipper og noteinformasjon krever at virkelig verdi fastsettes både for finansielle og ikke-finansielle eiendeler og forpliktelser. Virkelig verdi fastsettes for måle- og/eller opplysningsformål, basert på metoder beskrevet nedenfor. Der det er relevant, er det gitt ytterligere informasjon om de forutsetninger som er anvendt i notene for de respektive eiendeler og forpliktelser.

a) Varige driftsmidler

I en virksomhetssammenslutning innregnes varige driftsmidler til markedsverdi. For eiendom er markedsverdi estimert salgspris mellom to uavhengige parter i en transaksjon på armlengdes avstand, etter fornuftig markedsføring, hvor begge parter opptrådte som velinformerte, forsiktige og uten tvang. Markedsverdi for anleggsheter, utstyr og inventar er basert på markedspriser for tilsvarende eiendeler.

b) Immaterielle eiendeler

For rettigheter og varemerker overtatt i en virksomhetssammenslutning er virkelig verdi basert på estimert neddiskontert royalty som ville blitt utbetalt dersom konsernet ikke hadde hatt kontroll over varemerket eller rettigheten. Virkelig verdi av kunderelasjoner ervervet i en virksomhetssammenslutning fastsettes ved bruk av nettobidragsmetoden. Verdien fastsettes residuelt ved å trekke fra rimelig avkastning på de øvrige eiendelene som sammen med kunderelasjoner genererer kontantstrømmene som er benyttet i beregningen. Virkelig verdi for andre immaterielle eiendeler er basert på neddiskontert forventet kontantstrøm fra bruk og senere salg av eiendelene.

c) Varelager

Virkelig verdi av varelager overtatt i en virksomhetssammenslutning er estimert salgspris i ordinær virksomhet fratrukket utgifter til ferdigstilling og salg, tillagt en fortjenestemargin basert på nødvendig innsats for å ferdigstille og selge varelageret.

Cappelen Damm Holding AS

Noter til konsernregnskapet for 2017

Beløp i tabeller vises i tusen kr

d) Kundefordringer og andre fordringer

Virkelig verdi av kundefordringer og andre fordringer beregnes som nåverdi av fremtidige kontantstrømmer, diskontert med markedsrenten på balansedagen.

e) Ikke-derivative finansielle forpliktelser

Virkelig verdi fastsettes for informasjonsformål, og beregnes som nåverdien av fremtidige kontantstrømmer for renter og avdrag, diskontert med markedsrenten på balansedagen. For finansielle leieavtaler er markedsrenten basert på tilsvarende leieavtaler.

1-17 Utbytter og konsernbidrag

Utbytter og konsernbidrag regnskapsføres i samsvar med regnskapslovens bestemmelser.

1-18 Finansiell risikostyring

Konsernet er eksponert for følgende risikoer fra bruk av finansielle instrumenter:

- kreditt risiko
- likviditetsrisiko
- markedsrisiko
- valutarisiko
- renterisiko

Denne noten presenterer informasjon om konsernets eksponering for de ovenfor nevnte risikoer, konsernets mål, retningslinjer og rutiner for å måle og styre risiko. Styret har overordnet ansvar for etablering av og tilsyn med konsernets rammeverk for risikostyring.

Kreditt risiko

Kreditt risiko er risiko for at konsernet pådras et finansielt tap som en følge av at en motpart til et finansielt instrument ikke har evne eller vilje til å møte sine kontraktsbestemte forpliktelser. Slike tap oppstår hovedsakelig fra konsernets kundefordringer.

Kundefordringer og andre fordringer:

Konsernets eksponering for kreditt risiko er hovedsakelig påvirket av de individuelle karakteristikker for hver enkelt kunde. Konsernets fordringsmasse er sammensatt og består av et stort antall små og enkelte store kunder. Ledelsen har fastsatt retningslinjer for kredittgivning.

Kredittvurderinger gjennomføres for alle kunder som anmoder om kreditt utover et visst beløp. Vurderingen inkluderer interne og eksterne kredittvurderinger samt i noen tilfeller referanser. Kredittgrenser etableres for hver enkelt kunde og vurderes løpende. Kunder som ikke har tilfredsstillende kredittverdighet, kan kun inngå kjøpskontrakter med konsernet på bakgrunn av forskuddsbetaling. Majoriteten av konsernets kunder har vært kunder over flere år og vesentlige tap forekommer i liten grad. Konsernet avsetter for tap som har inntrådt på kundefordringer og andre fordringer. Det gjøres to typer avsetninger. Den ene relateres til individuelt vesentlige forhold med spesifikke avsetninger. Den andre relateres til grupper av fordringer med like risikokarakteristika, hvor tap har inntrådt, men ikke er identifisert. Avsetningen gjøres på bakgrunn av betalingshistorikk for tilsvarende finansielle eiendeler.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for at konsernet ikke er i stand til å møte sine finansielle forpliktelser til forfall. Konsernet arbeider kontinuerlig for å oppnå en best mulig likviditetsgrad. Dette oppnås gjennom blant annet løpende oversikter og likviditetsprognoser. For ytterligere å forbedre likviditetsstyringen er det etablert en konsernkontostruktur i Nordea. Konsernet har trekkfasiliteter i Nordea på tkr 100 000.

Cappelen Damm Holding AS

Noter til konsernregnskapet for 2017

Beløp i tabeller vises i tusen kr

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for at endringer i markedspriser, som for eksempel valutakurser og renter vil påvirke konsernets resultat eller verdien av konsernets finansielle instrumenter. Målet med styring av markedsrisiko er å holde eksponeringen mot markedsrisiko innenfor akseptable rammer samtidig som avkastningen optimeres.

Valutarisiko

Konsernet er eksponert for valutarisiko i forbindelse med kjøp og kreditt i utenlandsk valuta. Dette gjelder primært amerikanske dollar (USD), Euro (EUR), svenske kroner (SEK), danske kroner (DKK) og britiske pund (GBP). Omfanget av transaksjoner i utenlandsk valuta er imidlertid begrenset.

Konsernet benytter ikke finansielle instrumenter som sikring mot svingninger i valutakurser.

Renterisiko

Konsernet er eksponert for renterisiko i relasjon til langsiktig lån fra eierne, trekk på kassekreditt samt likviditetsreserver. Konsernet benytter ikke finansielle instrumenter som sikring mot svingninger i renten.

Kapitalforvaltning

Styrets policy er å holde en sterk kapitalbase av hensyn til aksjonærer og kreditorer samt å sikre en bærekraftig utvikling av virksomheten. Styret overvåker avkastningen på egenkapitalen på løpende basis og utbyttepolitikken tilpasses den til enhver tid gjeldende markedssituasjon.

Cappelen Damm Holding AS

Noter til konsernregnskapet for 2017

Beløp i tabeller vises i tusen kr

Note 2 – Salgsinntekter

Virksomhetsområder	Forlag	Bokhandel	Distribusjon	Totalt
Salgsinntekter 2016	1 105 467	261 569	87 629	1 454 665
Salgsinntekter 2017	1 119 390	365 590	89 653	1 574 633

Geografiske områder	Norge	Utland	Totalt
Salgsinntekter 2016	1 438 205	16 460	1 454 665
Salgsinntekter 2017	1 561 453	13 180	1 574 633

Note 3 – Varer

	2017	2016
Ferdigvarer	385 690	337 811
Varer under tilvirkning	46 987	46 454
Avsetning for ukurans	-149 945	-140 401
Varer	282 732	243 864

Note 4 – Lønnskostnader, antall ansatte og godtgjørelse til revisor

Lønnskostnader

	2017	2016
Lønn	359 115	329 786
Arbeidsgiveravgift	50 611	46 066
Pensjonskostnader	27 117	1 087
Andre ytelser	2 791	2 492
Lønnskostnader	439 634	379 431

Gjennomsnittlig antall årsverk	546	534
--------------------------------	-----	-----

Ytelser til ledende personer

	Adm.dir.	Styre
Styrehonorar	0	412
Lønn	3 911	
Bonus	1 110	
Pensjonsytelse	474	
Bil- og annen godtgjørelse	387	

Daglig leder er omfattet av kollektiv pensjonsordning. I tillegg er det inngått en separat avtale om innskuddsbasert pensjon. Daglig leder har bonusordning som er knyttet opp mot budsjettopnåelse i konsernet og avtale om sluttvederlag ved fratredelse tilsvarende 18 måneders lønn. Daglig leder er ansatt i Cappelen Damm AS og mottar sin godtgjørelse fra dette selskapet.

Cappelen Damm Holding AS

Noter til konsernregnskapet for 2017

Beløp i tabeller vises i tusen kr

Godtgjørelse til revisor

	2017	2016
Lovpålagt revisjon	1 463	1 357
Andre attestasjonstjenester	68	97
Annen bistand	22	22
Sum	<u>1 553</u>	<u>1 476</u>

Merverdiavgift er ikke inkludert i revisjonshonoraret.

Note 5 - Pensjoner

Selskapene som inngår i konsernet er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Konsernet har en OTP-ordning som tilfredsstiller lovkravene.

Cappelen Damm AS og Sentraldistribusjon AS hadde inntil 31. desember 2016 lukkede ytelsesbaserte pensjonsordninger for enkelte ansatte. Ordningene ga rett til fremtidige definerte ytelser. Disse ytelsene var i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Full alderspensjon utgjorde tilnærmet 66% av pensjonsgrunnlaget (begrenset til 12G).

Pensjonsordningene ble avvirket pr. 31. desember 2016 og medlemmene ble overført til selskapenes OTP-ordninger. Pensjonsordningene omfattet 163 personer hvorav 44 yrkesaktive. De yrkesaktive er overført til selskapenes innskuddsordning.

Ansatte som er del av innskuddsordninger vil få en pensjon som tilsvarer oppsparte beløp på innskuddskontoen.

Pensjonskostnad

	2017	2016
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	0	3 083
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	0	338
Resultatført virkning av planendring*	0	-24 813
Resultatført arbeidsgiveravgift	0	-3 151
Netto pensjonskostnad ytelsesplaner	<u>0</u>	<u>-24 543</u>
Pensjonskostnad innskuddsplaner	27 117	25 630
Netto pensjonskostnad	<u>27 117</u>	<u>1 087</u>

*Resultatført virkning av planendring i 2016 er knyttet til endret reguleringsprinsipp og avvikling av konsernets lukkede ytelsesordninger.

Cappelen Damm Holding AS**Noter til konsernregnskapet for 2017**

Beløp i tabeller vises i tusen kr

Note 6 – Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Varige driftsmidler	Påkostning leide lokaler	Driftsløsøre, inventar ol.	Sum
Anskaffelseskost pr. 01.01	45 511	404 511	450 022
Tilgang kjøpte driftsmidler	0	34 894	34 894
Avgang solgte driftsmidler	0	-1 464	-1 464
Anskaffelseskost pr. 31.12	45 511	437 941	483 452

Avskrivninger, nedskrivninger pr. 01.01	34 646	318 662	353 308
Akkumulerte avskrivninger pr. 31.12	39 195	350 211	389 406
Balanseført verdi pr. 31.12	6 316	87 730	94 046

Årets avskrivninger 4 549 31 549 36 098

Økonomisk levetid Inntil 10 år Inntil 5 år
Avskrivningsplan Lineær Lineær

Immaterielle eiendeler	Rettigheter	Varemerke	Goodwill	Sum
Anskaffelseskost pr. 01.01	106 357	160 485	346 101	612 943
Fullt nedskrevet eiendeler	-101 975	0	0	-101 975
Tilgang kjøpte immaterielle eiendeler	39 270	0	13 178	52 448
Avgang immaterielle eiendeler	0	0	-20 854	-20 854
Anskaffelseskost pr. 31.12	43 652	160 485	338 425	542 562
Akkumulerte avskrivninger pr. 31.12	4 384	0	0	4 384
Akkumulerte nedskrivninger pr. 31.12	0	0	4 248	4 248
Balanseført verdi pr. 31.12	39 268	160 485	334 177	533 930

Årets avskrivninger 3 946 0 0 3 946
Årets nedskrivninger 0 0 0 0

Økonomisk levetid Inntil 5 år Ubestemt Ubestemt
Avskrivningsplan Lineær Utnyttbar Utnyttbar

Årets tilgang på goodwill og rettigheter er knyttet til oppkjøpet av Portal Forlag AS, Font Forlag AS og Fontini Forlag AS. I tillegg er det foretatt en reallokering av merverdier relatert til oppkjøpet av Bazar Forlag AS fra goodwill til rettigheter på tno 20 854 som følge av ferdigstilt merverdianalyse.

Goodwill testes for verdifall minst en gang pr. år. Dette medfører en estimering av verdien på den kontantstrømgenererende enheten med tilknyttet goodwill, og dermed gjenvinnbart beløp. Cappelen Damm Holding konsernet er definert som en kontantstrømgenererende enhet. Det knyttes usikkerhet til forutsetninger rundt vekst, marginer og diskonteringsrente.

Cappelen Damm Holding AS

Noter til konsernregnskapet for 2017

Beløp i tabeller vises i tusen kr

Testing for verdifall bygger på en rekke forutsetninger. Fremskrivning av kontantstrømmer bygger på konsernets budsjetter og forretningsplaner og langsiktige prognoser. Konsernet har normalt møtt eller overgått sine planer. Diskonteringsatsen er beregnet med basis i kapitalverdimodellen og det er satt et vektet avkastningskrav etter skatt på 9,6%. Veksten for perioden etter konkrete kontantstrømestimer er satt til 2 %.

Usikkerheten forbundet med forutsetningene testingen for verdifall bygger på, er belyst gjennom sensitivitetsanalyser. Blant annet er konklusjonene testet for en økning i diskonteringsatsen med ett prosentpoeng og veksten for perioden etter konkrete kontantstrømestimer redusert. Sensitivitetsanalysene viser robuste konklusjoner for testingen for verdifall.

Ved testing for verdifall pr. 31. desember 2017 ble det ikke avdekket behov for nedskrivninger.

Note 7 – Datterselskaper og tilknyttet selskaper

Konsernet omfatter pr. 31. desember 2017 følgende datterselskaper og tilknyttede selskaper:

	Eierandel (direkte og indirekte)
Cappelen Damm AS	100 %
Sentraldistribusjon AS	100 %
Ex Libris Forlag AS (*)	100 %
Aşkeladden AB (*)	100 %
Tanum AS (*)	100 %
Teknologisk Forlag AS (*)	100 %
Teknologisk Forlag 2 AS (*)	100 %
Bazar Forlag AS (*)	100 %
Larsforlaget AS	66 %
Storytel AS	50 %
Unibok AS (*)	50 %
Bokbasen AS	25 %
Bladcentralen ANS	16,67 %

(*) Selskapet er uvesentlig for konsernet og er regnskapsført i henhold til kostmetoden.

Cappelen Damm Holding AS

Noter til konsernregnskapet for 2017

Beløp i tabeller vises i tusen kr

Note 8 – Aksjer og andeler i andre selskaper

	Bokbasen AS	Bladcentralen ANS	Storytel AS
Formelle opplysninger			
Forretningskontor	Oslo	Oslo	Oslo
Eierandel	25 %	16,67 %	50 %
Stemmeandel	25 %	16,67 %	50 %
Anskaffelseskost	4 950	40 609	3 500
Akkumulert resultatandel	-2 894	-229	-1 223
Balanseført verdi	2 056	40 379	2 278
Resultat 2016*/2017	3 041*	-103	1 890*
Egenkapital pr 31.12.2016*/31.12.2017	8 236*	3 782	4 555*

	Anskaffelseskost	Markedsverdi	Balanseført verdi
Gyldendal ASA	40	98	40
Arneberg Forlag AS	750	750	750

Note 9 – Skatt

Årets skattekostnad fordeler seg på:

	2017	2016
Betalbar skatt på årets resultat	17 795	19 702
Endring utsatt skatt	873	3 159
Korreksjon utsatt/betalbar skatt tidligere år	0	1 131
Årets totale skattekostnad	18 668	23 992

Oversikt over midlertidige forskjeller:

	2017	2016
Anleggsmidler	137 704	130 296
Immaterielle eiendeler	39 374	0
Omløpsmidler	-90 381	-77 820
Gjeld	-35 419	-38 290
Sum	51 278	14 186
Netto utsatt skatt på midlertidige forskjeller	11 794	3 405
Balanseført utsatt skatt	11 794	3 405

Betalbar skatt i balansen fremkommer slik:

	2017	2016
Betalbar skatt på årets resultat:	17 795	19 702
Forskuddsbetalt skatt og fordring kreditfradrag (**)	-2 103	-1 606
Balanseført betalbar skatt	15 692	18 096

Cappelen Damm Holding AS

Noter til konsernregnskapet for 2017

Beløp i tabeller vises i tusen kr

<i>Utsatt skatt i balansen fremkommer slik:</i>	2017	2016
Inngående balanse utsatt skatt	3 405	2 606
Endring utsatt skatt innregnet i årets resultat	873	3 159
Endring utsatt skatt mot egenkapitalen	0	-2 361
Utsatt skatt fra oppkjøpte selskaper	-1 540	0
Utsatt skatt knyttet til merverdier oppkjøp	9 056	0
Balanseført utsatt skatt	<u>11 794</u>	<u>3 405</u>

<i>Forklaring til skattekostnaden</i>	2017
24 % skatt av resultat før skatt	18 116
Effekt av permanente forskjeller	671
Effekt av endret skattesats	-119
Beregnet skattekostnad	<u>18 668</u>
Effektiv skattesats (*)	25 %

* Skattekostnad i forhold til resultat før skatt

** Cappelen Damm AS har sendt inn korrigert selvangivelse som hensyntar kreditfradrag for skatt betalt i Danmark.

Note 10 – Sammenlån poster

	2017	2016
Endring i varelager	-38 868	-31 112
Endring i kundefordringer	-22 119	-25 158
Endring i leverandørgjeld	-25 017	36 476
Sum	<u>-86 004</u>	<u>-19 794</u>

Note 11 – Egenkapital og aksjonærinformasjon

	Aksjekapital	Opptjent egenkapital	Minoritet	Sum
Egenkapital pr. 1.1.2016	10 100	552 138	643	562 881
Totalresultat	0	69 645	50	69 695
Egenkapital pr. 31.12.2016	<u>10 100</u>	<u>621 783</u>	<u>693</u>	<u>632 576</u>
Årets endring i egenkapital:				
Totalresultat	0	56 799	17	56 816
Egenkapital pr. 31.12.2017	<u>10 100</u>	<u>678 582</u>	<u>710</u>	<u>689 392</u>

Eierstruktur

Morselskapets (Cappelen Damm Holding AS) aksjekapital består av 101 000 aksjer pålydende kr 100, og eies 50 % av Egmont AS, og 50 % av Bonnier Holding Norway AS.

Cappelen Damm Holding AS

Noter til konsernregnskapet for 2017

Beløp i tabeller vises i tusen kr

Det er bare en aksjeklasse. Det er ingen vedtektsbestemmelser om stemmerett. Det foreligger ingen rettigheter som kan medføre at det blir utstedt nye aksjer.

Note 12 – Garantier og pantstillelser

Cappelen Damm Holding AS har stilt selvskyldnerkausjon og garanti ovenfor Cappelen Damm AS vedrørende husleieforpliktelser. Sikkerheten gjelder riktig og rettidig oppfyllelse av inngåtte forpliktelser i henhold til leiekontraktene. Totalt kausjonsansvar utgjør tkr 66 122. I tillegg har Cappelen Damm Holding AS stilt en selvskyldnerkausjon på tkr 10 200 til Den norske Forleggerforening for varekjøp foretatt av Cappelen Damm AS.

Cappelen Damm AS er selvskyldnerkausjonist for Bokbasen AS sine lokaler i Grensen 12. Sikkerheten gjelder riktig og rettidig oppfyllelse av inngåtte forpliktelser i henhold til Bokbasen AS sin leiekontrakt. Beløpet som selskapet garanterer for tilsvarer 6 måneders leie (tkr 305) med tillegg av felleskostnader og merverdiavgift.

De ansatte med lønn over 12 G er inkludert i ekstra pensjonsordning i Cappelen Damm AS og har pant i pensjonsinnskuddet knyttet til denne ordningen.

Note 13 – Mellomværende med eierselskap

	Andre fordringer 31.12.2017	Andre fordringer 31.12.2016	Annen langsiktig gjeld 31.12.2017	Annen langsiktig gjeld 31.12.2016
Mellomværende med eierselskaper	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>250 000</u>	<u>300 000</u>
Sum	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>250 000</u>	<u>300 000</u>

Transaksjoner med eierselskaper omfatter gjeld og langsiktig plassering av kontanter og renter. Cappelen Damm Holding AS har i tillegg mindre mellomværende i form av leverandørgjeld og kundefordringer mot datterselskap av Bonnier og Egmont.

Note 14 – Bankinnskudd, konsernkontoordning, kassekreditt og bundne midler

Cappelen Damm Holding AS administrerer en konsernkontoordning hvor Cappelen Damm AS og Sentraldistribusjon AS inngår. Selskapene kausjonerer som solidariske selvskyldnerkausjonister for de forpliktelser som Cappelen Damm Holding AS har overfor banken. Totalt innestående på konsernkontoene er klassifisert som likvider i balansen. Datterselskapenes innskudd er klassifisert som kortsiktig gjeld i morselskapet.

	31.12.2017	31.12.2016
Bundne midler		
Innestående på skattetrekkskonto	<u>21 045</u>	<u>20 665</u>
Sum	<u>21 045</u>	<u>20 665</u>

Cappelen Damm Holding AS

Noter til konsernregnskapet for 2017

Beløp i tabeller vises i tusen kr

	31.12.2017	31.12.2016
Ubenyttet del av kassekreditt	100 000	100 000

Ved opprettelse av kredittfasilitet har Nordea stillet krav om at:

- 1 Selskapets aksjonærstruktur opprettholdes.
- 2 Sum bokført egenkapital og aksjonærlån skal til enhver tid utgjøre minimum tkr 400 000.
- 3 Dersom aksjonærlån innfris må egenkapitalandelen være > 30 % og minimum tkr 400 000.

Konsernet tilfredsstiller pr. 31. desember 2017 bankens krav til covenants.

Note 15 – Nærstående parter

Transaksjoner mellom konsernselskaper skjer i den ordinære forretningsvirksomheten. Dette omfatter transaksjoner som varesalg/varekjøp og finansiering. Videre utføres det fellestjenester på vegne av andre konsernselskaper. Transaksjonene foregår til markedspriser og er basert på armlengdes avstand.

Det vises til note 19 når det gjelder forutsetninger for aksjonærlån.

Note 16 – Leiekontrakter

Konsernet har inngått følgende leieavtaler av vesentlig betydning:

	Leieperiode slutt	Årets leie	Gjenværende leieforpliktelse
Husleiekontrakter	Utløper i 2025	137 615	748 835
Leasingavtaler	Utløper i 2021	1 424	4 029

Note 17 – Regnskapsestimater og vurderinger

Verdifall på eiendeler

Verdifall på eiendeler innebærer forskjellige estimater og forutsetninger som følger:

Anleggsmidler gjennomgås med hensyn til verdifall når hendelser eller endrede forhold tilsier at balanseført verdi ikke kan gjenvinnes. Fastsettelse om det foreligger eventuelle verdifall, krever normalt forskjellige estimater og forutsetninger, herunder fastsettelse av hvilken kontantstrøm som er direkte knyttet til den eiendelen som potensielt er utsatt for verdifall, økonomisk levetid som vil gjelde for kontantstrømmen og eiendelenes eventuelle restverdi.

Goodwill testes for verdifall årlig samt når omstendigheter tilsier at det er større sannsynlighet for at et verdifall er skjedd enn ikke, for eksempel ved en betydelig negativ endring i bransjen og/eller økonomisk klima. Fastsettelse av om det har skjedd et verdifall, krever vurdering av de respektive rapporteringsenhetene som estimeres etter kontantstrømmens nåverdi. Impairmenttester er gjennomført på et stort antall forskjellige forutsetninger mht avkastningskrav og vekstrater uten at disse indikerer verdifall på balansedagen.

Cappelen Damm Holding AS

Noter til konsernregnskapet for 2017

Beløp i tabeller vises i tusen kr

Kundefordringer

Aldersfordeling av kundefordringer gjennomgås jevnlig for å sikre at kundefordringene kan inndrives, og det iverksettes tiltak umiddelbart dersom den avtalte kredittperioden er overskredet. Når det er tvil om mulighetene for inndrivelse av utestående beløp, gjøres det spesifikke avsetninger til forventede tap. Vurderingene foretas på bakgrunn av alder og historikk med den aktuelle kunden. I tillegg til de spesifikke vurderinger gjøres det jevnlig vurderinger av den totale porteføljen som inndeles i grupper av fordringer med like risikokarakteristika. Det gjøres avsetning hvor tap har inntrådt, men ikke er identifisert. Avsetningen gjøres på bakgrunn av betalingshistorikk for tilsvarende finansielle eiendeler, og utgjør pr. 31. desember 2017 tkr 1 650.

Varelager

Verdien av varelageret vurderes i forhold til forventet netto realisasjonsverdi på produktene. For å vurdere dette, bruker selskapet statistikker på hvor lenge varene har ligget på lager (opplagsår). Antatt levetid for lagerførte bøker avhenger av blant annet sjanger. Dette innebærer at det er antatt at levetiden av en bok påvirkes av om boken er skjønnlitterær, fakta eller undervisning.

Avskrivninger av immaterielle eiendeler (ikke goodwill)

Anslått økonomisk levetid for immaterielle eiendeler er basert på estimater for bruk av rettigheter og varemerke. Fremtidig utvikling kan i betydelig grad påvirke estimatene for økonomisk levetid for immaterielle eiendeler.

Varemerket "Tanum" er vurdert å ha ubestemt utnyttbar levetid. Dette begrunnes med:

- Varemerket er tatt i bruk på alle konsernets bokklubber og nettbokhandel.
 - Varemerket har en historie tilbake til 1832, og bruken av varemerket blir hele tiden utvidet.
 - Bokbransjen er en stabil bransje, og plutselig verdifall i varemerket virker lite sannsynlig.
 - Varemerket blir ikke "slitt" ved bruk, snarere mer verdifullt av utvidet bruk.
 - Det finnes ingen "utløpsdato" eller andre juridiske begrensninger i eget bruk av varemerket.
- Denne vurderingen utføres årlig. Det foretas årlig nedskrivningstest av varemerket.

Allokering av kjøpesum ved kjøp av immaterielle eiendeler

Merverdier som er betalt i forbindelse med oppkjøp er allokert til identifiserbare eiendeler og gjeld, samt goodwill. Det er benyttet vanlige verdsettelsesteknikker for å beregne verdien av de ulike identifiserbare eiendelene og gjelden. Det er hensyntatt utsatt skatt på merverdiene.

Avsetning for returer

Konsernet avsetter løpende for forventede returer. Returavsetning klassifiseres som kortsiktig gjeld med motpost i driftsinntekter. Returavsetninger vurderes og grupperes etter hvilken omsetningskanal de kan henføres til (bokklubb, bokhandel og BC). Avsetning gjøres på bakgrunn av historisk returprosent. Pr. 31. desember 2017 utgjør avsetningen tkr 81 139.

Avsetning for royalty

Avsetning for påløpt royalty baseres på avtaler med royaltymottager og er avhengig av royaltysats, antall solgte enheter, faktisk og antatt retur samt enhetspris. Det foretas løpende avsetning for royalty. Avregning og oppgjør for royalty påløpt og ikke utbetalt pr. 31. desember 2017 foretas i løpet av 2018. Avsetningen er klassifisert som kortsiktig gjeld og utgjør pr. 31. desember 2017 tkr 88 879.

Cappelen Damm Holding AS

Noter til konsernregnskapet for 2017

Beløp i tabeller vises i tusen kr

Note 18 – Oppkjøp i regnskapsåret

Cappelen Damm AS har i løpet av 2017 kjøpt opp selskapene Font Forlag AS, Fontini Forlag AS, Portal Forlag AS og ferdigstilt en endelig merverdiallokering knyttet til oppkjøpet av Bazar Forlag AS som ble kjøpt desember 2016. Nedenfor er en sammenstilling av de totale innregnede eiendelene i forbindelse med oppkjøpene.

	Merverdi	Innregnet verdi
Egenkapital på oppkjøpstidspunktet		4 808
Rettigheter	39 268	39 268
Utsatt skatt på merverdier		-9 425
Goodwill ved oppkjøpet	15 349	15 349
Total kjøpesum		50 000

Note 19 – Langsiktig gjeld

Cappelen Damm Holding AS har et langsiktig rentebærende lån fra eierne på tkr 250 000 som ble opprettet i forbindelse med konserndannelsen i 2007 og utgjorde tkr 600 000. Betingelsene på lånet er swap rente fastsatt av eierne Egmont og Bonnier. Tilbakebetalings- tidspunkt er ikke fastsatt. Det er ikke knyttet finansielle covenants til lånet. Det er imidlertid stillet finansiell covenants på konsolidert basis knyttet til konsernets trekkfasiliteter i Nordea. Målepunkter er 30. juni og 31. desember hvert år.

Note 20 – Tvister og krav

Cappelen Damm mottok 22. mars 2017 et vedtak og overtredelsesgebyr fra Konkurransetilsynet. Cappelen Damm mener det ikke er dekning for påstander om kollektiv boikott for å innskrenke konkurranse, og har stevnet Konkurransetilsynet. Saken kommer opp i Oslo tingrett i april 2018.

Note 21 – Hendelser etter balansedagen

Det har ikke inntruffet forhold etter balansedagen som har vesentlig påvirkning på regnskapet for 2017.

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS

Drønning Eufemias gate 6, NO-0191 Oslo
Postboks 1156 Sentrum, NO-0107 Oslo

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA
Tlf: +47 24 00 24 00
Fax: +47 24 00 24 01

www.ey.no
Medlemmer av Den norske revisorforening

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til generalforsamlingen i Cappelen Damm Holding AS

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Cappelen Damm Holding AS som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger. Konsernregnskapet består av oppstilling over finansiell stilling per 31. desember 2017, oppstilling over totalresultat og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets finansielle stilling per 31. desember 2017, og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med de relevante etiske kravene i Norge knyttet til revisjon slik det kreves i lov og forskrift. Vi har også overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i selskapets årsrapport bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for den øvrige informasjonen. Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke den øvrige informasjonen, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Styret og administrerende direktør (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for

Building a better
working world

årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- ▶ identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll;
- ▶ opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll;
- ▶ vurderer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige;
- ▶ konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det foreligger vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet. Hvis slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, må vi modifisere vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapets evne til fortsatt drift ikke lenger er til stede;
- ▶ vurderer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde;
- ▶ innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å fastsette strategien for, samt å følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen, og vi har et udelt ansvar for konklusjonen på revisjonen av konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen, tidspunktet for vårt revisjonsarbeid og eventuelle vesentlige funn i vår revisjon, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom vårt arbeid.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Building a better
working world

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 18. april 2018
ERNST & YOUNG AS

Leiv Aschehoug
statsautorisert revisor